

“De petits, en una colònia tèxtil, no érem conscients de què ens negaven”

Sílvia Alcàntara (Puig-reig, Berguedà, 1944) s'estrena com a novel·lista amb *Olor de Colònia*, novel·la ambientada en una colònia tèxtil. Apareix publicada per Edicions de 1984.

—Vàreu viure en una colònia tèxtil?

—Sí. A la Colònia Vidal, de Puig-reig. Vaig néixer a Puig-reig, però els pares s'hi van traslladar quan feia pocs mesos que acabava de néixer. Vaig viure-

hi vint anys. Llavors ja hi havia una mica de crisi, i va començar la decadència de la colònia, que es dedicava al cotó. El sector del cotó va ser el primer de patir la crisi del tèxtil.

—Amb els records de la vida a la Colònia Vidal ja n'heu tingut prou per a fer la novel·la?

—Sí. Però la trama és ficció.

—La vida en una colònia industrial era un món poc tractat literàriament, oi?

—Diuen que sí. I és una vida ben diferent de la dels pobles.

—Era una vida angoixant, en el sentit que es tenia la sensació de viure en una presó, o feliç, pensant que s'era un privilegiat, pel fet de tenir feina estable i un habitatge a cap preu?

—Hi havia de tot. Això variava segons com ho vivia cadascú. Hi ha gent que en té molt bon record. Depèn de les aspiracions de cadascú. I de l'època. En temps de misèria, molts consideraven que eren uns afortunats. A la novel·la pretenc mostrar com es vivia a la colònia, des del punt de vista de persones diferents. Jo no ho critico. I les coses potser més angoixants les faig explicar a una persona que hi estava d'acord.

—En el vostre cas, recordeu haver-hi viscut moments bàsicament feliços o moments durs?

—Els meus records de petita són fantàstics, però d'adolescent i de jove, ja no. De petits érem feliços, perquè no érem conscients de què ens negaven. Això ho veus de gran. I per als meus pares la vida en una colònia era ideal perquè a la colònia tenien una casa bressol que s'ocupava de la mainada, cosa que no hi havia al poble. Per això van anar-hi.

—Devia haver-hi moltes coses en comú pel que fa a la vida de les colònies tèxtils, no?

—Sí. Totes eren si fa no fa iguals. A moltes hi trobes el convent de monges, l'església, el capellà... La gent tenia molta cura a quedar bé amb el mossèn. Una recomanació seva era

Silvia Alcàntara s'estrena com a novel·lista amb *Olor de Colònia*, publicada per Edicions de 1984.

decisiva, per exemple, per a poder obtenir serveis, feines complementàries, com portar la barberia o el cafè. Una de les coses que jo considero més greus és l'ensenyament. Com més rucs pugessin els nens, molt millor. Per exemple, a deu anys jo ja sabia les regles bàsiques i fins a catorze ja no em van ensenyar res de nou. Sempre teníem el mateix llibre, curs rere curs. I a catorze anys, tots a treballar.

—Com diu la contraco-

berta, vàreu estudiar en dues escoles de lletres. Heu treballat la novel·la en una aula de lletres?

—No. La primera sí, però després ja vaig fer la segona sola, i aquesta, que és la tercera —la primera que em publiquen—, també.

—El títol és vostre? Quan te'l diuen, quan el sents, penses en l'olor de l'aigua de colònia, no en l'olor d'una colònia industrial.

—Però com que el mot *Colònia* és en majúscula, ja ho veus. Em fa l'efecte que de seguida ja ho relaciona. Jo l'havia titulada *Olors*, perquè és a través de les olors que explico la història. Olors i pudors. Però em van dir que ja existia, aquest títol.

—Però si parlem del títol en una conversa, o en un mitjà de comunicació oral, com la farem la majúscula —majúscula, d'una altra banda, incorrecta?

—Sí, en un principi es pensaran que és l'aigua de colònia, però després ja ho aniran descobrint.

—En cap de les dues escoles de lletres on vàreu estudiar no us van dir que són perillosos, desaconsellables, els títols que fan jocs de paraules que causen confusió, que enganyen el lector?

—No, això no m'ho van dir. Jo hi posava *Olors* sol. L'editorial m'ho va aconsellar i em sembla bé.

—Penseu que heu fet una novel·la balzaquiana?

—Què vol dir *balzaquiana*?

—Que s'assembla a una novel·la de l'escriptor Balzac.

—No ho sé. Potser una mica, sí.

—Pel que té de radiografia d'un col·lectiu en un moment històric determinat.

—Sí, potser sí. No hi havia pensat.

Lluís Bonada